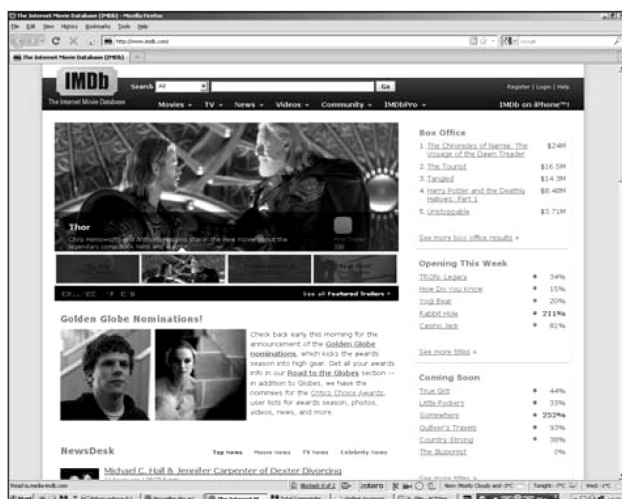

Слободан Мандић, историчар
Историјски архив Београда

Прикази сајтова (Web адресар) VIII – Филм –

The Internet Movie Database (IMDb),
<<http://www.imdb.com/>> (27. XI 2010).

Филмска база података на Интернету (IMDb) несумњиво представља чворишну тачку у океану информација свакоме ко се у потрази за било којим податком везаним за филмску уметност отиснуо на непрегледну „онлајн“ Web пучину. Покренут још 17. октобра 1990. године, а од 1998. у власништву компаније Amazon.com, овај сајт нуди све релевантне податке из света филма,

а поред верзије на енглеском језику, садржај је доступан и на немачком, италијанском, шпанском, француском и португалском језику. Као што су базом обухваћена остварења из читавог света и из свих епоха, тако је корисницима широм планете омогућено да приступе IMDb заједници и да потом међусобно комуницирају и дебатују на огласним таблама, или да пишу рецензије и приказе филмова. Такође, свако филмско остварење рангирано је на основу оцена посетилаца сајта, у распону од један до десет. Обавештења о сваком филму, поред основних података (наслов, година производње, дужина трајања, жанр, плакат, оцена корисника сајта, опис радње, имена редитеља, сценариста, глумаца), садрже и додатни материјал у облику видео-записа, фотографија, као и многих других корисних података и занимљивости: локације снимања, буџет и остварени приходи, техничке спецификације, цитате, музику, рецензије корисника, препоруке за сличне филмове и др. Пошто филмска база садржи остварења из

читавог света, енглеска верзија сајта приказује наслове филмова у оригиналу, без обзира на земљу порекла. Сналажење у тој огромној бази олакшано је уз помоћ машине за напредну претрагу (према насловима, ТВ епизодама, именима, компанијама, видео-записима, радњи филма, биографијама..), али и основном структуром сајта, која је подељена у шест секција са додатним подсекцијама: филмови, телевизија, новости, видео-записи, заједница, IMDbPro.

Paul Halsall (ed), Fordham University, „Modern History in the Movies“, у: *Internet History Sourcebooks Project*, 8. V 2002, <<http://www.fordham.edu/halsall/mod/modsbookmovies.html>> (28. XI 2010).

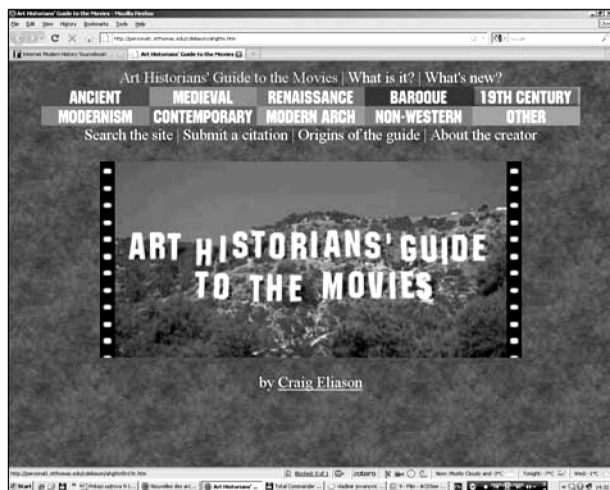

У оквиру презентације *Internet History Sourcebooks Project* универзитета Фордам у одељку посвећеном изворима за модерну историју налази се и страница са линкованим насловима играних филмова са тематиком из овог историјског доба. Груписане хронолошко-тематским редом у више од двадесет целина (од европске експанзије и колонијализма, ренесансе, реформације и католичке

реформације, преко научне, индустријске, француске и америчке револуције, разних тема из дугог 19. века, све до светских ратова, међуратних невоља, совјетског експеримента, савремене историје 1945–1989 и визија будућности), свака филмска одредница садржи наслов са линком према датом филму на интернетској филмској бази података (IMDb), годину производње, имена редитеља и главних глумаца и веома кратак опис. Већином је у оквиру тих основних података наведена и дужина трајања филма. Креирана 1997. године, а последњи пут измењена 2002. године, та страница, упркос чињеници да је у првом реду намењена ученицима, студентима и наставницима ради лакше визуелизације времена које изучавају, биће корисна свима који се занимају за филмску екранизацију одређених тема из прошлости. Исто тако, она представља добар пример како се у оквиру једне презентације са историјским садржајима постављају корисни подаци путем повезивања са другим локацијама, где је главни посао

пробирање доступног материјала широм мреже, а потом следи концептуално уклапање у сопствену презентацију. Такође, у одељцима сајта посвећеним античкој и историји средњег века, налазе се странице са линкованим списковима играних филмова начињених по истом принципу, којима се може приступити и са ове странице.

**Craig Eliason, *Art Historians' Guide to the Movies*,
<<http://personal1.stthomas.edu/cdeliason/ahgttm.htm>>
(12. XII 2010).**

Филмски водич за историчаре уметности професора Крејга Елиасона (Craig Eliason) са Универзитета Сент Томас у Минесоти садржи базу филмова у којима се појављују позната уметничка и архитектонска дела. Првенствена намера тог сајта је да послужи наставницима који би у своје презентације традиционалних уметничких сликарских, вајарских и архитектонских

дела желели да укључе и инсерте из филмова или цела филмска дела. Идеју за креирање презентације аутор је добио пошто је у марту 1997. године унутар једне електронске „мејлинг листе“ покренуо тему о славним уметничким делима на филму. Како се у дијалог укључивао све већи број историчара уметности заинтересованих за ту тему, аутор сајта је дошао на идеју да стручна знања систематизује и јавности представи у облику презентације на Интернету. Сајт је конципиран тако што је свака одредница која садржи линковани наслов филма ка интернетској филмској бази података (IMDb), цитат на основу којег је филм уврштен у *Водич* и аутора цитата, смештена у неку од наредних десет целина: Антика, Средњи век, Ренесанса, Барок, 19. век, Модернизам, Савремено доба, Модерна архитектура, Незападни свет и Остало. Поред тога, омогућена је и претрага сајта уз помоћ Google претраживача, те пријављивање цитата на основу дефинисаних правила, како би се база проширила.

**H-Net: Humanities and Social Sciences Online,
H-Film Discussion Network, <<http://www.h-net.org/~film/>>
(12. XII 2010).**

Међународна електронска дискусiona група **H-Film**, чији се сервер налази на Мичигенском државном универзитету, омогућава академским историчарима да расправљају о свим видовима историје филма и употребе медија, методама учења и стању историографије у тој области. Чланство у форуму је бесплатно и свако може да се пријави на листу. Учесници

у тој дискусionoј листи деле информације најширег значаја за филм и историографију: наставне планове, библиографије, нове књиге, садржаје стручних часописа, спискове нових извора, библиотечке каталогe и архивску грађу, извештаје о новом софтверу, базама податка, конференцијама, стипендијама, пословима и друго. Средишни део сајта чини одељак са називом *H-Film извори*, у чијем оквиру се налазе рубрике Дискусioni логови (архивирани материјал са свим постовима, почевши од првог из августа 1993. године), који се могу претраживати према датуму, аутору и предмету, **H-Film** прикази и рецензије, Колекције архивалија и рукописа, Библиографије, Теме за дискусију, Фестивале (амерички и међународни); Препоручене линкове. Брзом претрагом материјала који се ту уредно сабира већ скоро двадесет година може се пронаћи заиста мноштво сваковрсних података везаних за општу историју и филм, те ствари које се тичу српске и југословенске историографије и филмске историје.

**Changesurfer Consulting, *Left-Wing Films*, 25. X 2004,
<<http://www.changesurfer.com/Acad/Films.html>>
(12. XII 2010).**

Индексирани списак филмова леве оријентације, са кратким описом сваког филма, подељен у десет тематских одељака: Социјалистички реализам, Еколошки и сеоски филм, Феминизам, Мир, Империјализам и Трећи свет, Историја левице, Расни односи, Северноамеричка историја и политика, Антиауторитативна борба.

**Center for the Study of Film and History, *Film & History*,
An Interdisciplinary Journal of Film and Television, 5. XII 2010,
<<http://www.uwosh.edu/filmandhistory/>> (13. XII 2010).**

Амерички Историјски филмски комитет основан је 1970. године, са намером покретања часописа о филму и историји. Поред тога, Комитет је себи поставио за циљ коришћење филмских извора у настави и истраживањима, ширење вести о филму и употреби филма за историчаре и научнике из других друштвених наука да би здружено стварали ефективан систем за заштиту филма ради научничког приступа филмским архивама и да

би се организовале периодичне конференције и семинари. У складу с тим, интернетска презентација часописа *Филм и историја* посетиоцима пружа различите податке и могућности: историјат, мисију, филозофију и методологију часописа, распоред конференција и догађаја и позиве за учешће на њима, учествовање у дискусионом форуму за размену мишљења и информација о развоју филма и његовом односу према историјским трендовима; рецензије филмова; *Водич*

кроз документарне филмове у облику тематског каталога, са око четрдесет појмова, линкове ка великом броју релевантних интернетских презентација (у одељку *Извори*), комплетну библиографију часописа у .pdf формату. На почетној страници сајта, у рубрици Вести, налази се линк ка садржају последњег броја часописа, те линк ка Пројекту *MUSE*, где су бесплатно доступне електронске копије претходних бројева *Филма и историје*.

Tom Gunning, „Making Sense of Films“, у: *History Matters: The U.S. Survey Course on the Web*, February 2002,
<<http://historymatters.gmu.edu/mse/film/>> (13. XII 2010).

Сајт аутора Тома Ганинга *Осмишљавање филма*, направљен у облику мултимедијалног есеја, намењен је студентима и наставницима који желе да користе филм с почетка 20. века као историјски извор. Тај водич нуди преглед ране епохе филма и начин на који га користе историчари, предлоге питања у анализама раних филмова, пропратну библиографију и водич

за проналажење и коришћење раног филма на Интернету. Аутор сајта је професор на Одељењу уметности у Филмском и медија комитету на Универзитету у Чикагу. Презентација је урађена крајње једноставно: са леве стране налази се основни мени са линкованим садржајем, а средишни део заузима текст у којем је искоришћена могућност хиперлинкова и додавања видео-материјала. Садржај је подељен у три основне целине: 1. *Почетак* (Увод, Да ли филм одражава стварност, Верификација филма, Филм као друштвена и социјална историја), 2. *Питања* (Да ли је филм „аутентичан“, Како је филм снимљен и режиран, Ко је направио филм и због чега, Ко је гледао филм), 3. *Извори* (Онлајн филм, Пропратна библиографија, Покушај то сам). На крају се налази линк за преузимање читавог есеја у .pdf форми, без линкова и мултимедије.

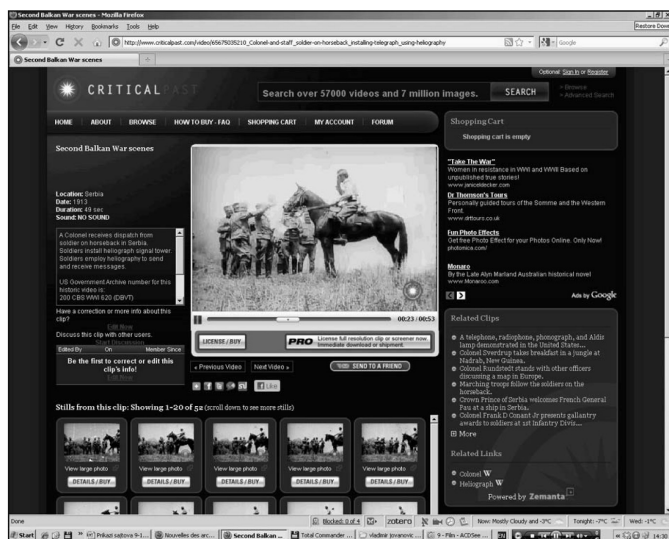
***Deutsche Kinemathek – Museum für Film und Fernsehen,*
 <<http://www.deutsche-kinemathek.de/>> (13. XII 2010).**

Сајт Немачке кинотеке – музеја за филм и телевизију сасвим је прикладан презентацијама таквих институција на „светској мрежи“. Ту се могу наћи бројне информације значајне за публику и рад Кинотеке. Двојезична презентација, на немачком и енглеском језику, лепо је дизајнирана и прегледно организована. Главни мени постављен је хо-

ризонтално у горњем делу екрана, у падајућем облику, са додатним одељцима за сваку целину. Поред основних података о Кинотеци-музеју, сајт садржи и одељак о изложбама: сталној филмској и телевизијској поставци, протеклим, садашњим и планираним изложбама. У одељку са називом *Архив* налазе се информације о филмском, фото, архиву историјске филмске опреме, архиву костима, берлинској колекцији Марлен Дитрих, архив личних заоставштина, постера, сценарија и аудио-докумената, специјалних ефеката, текстила и архив 3D објеката. Сајт још нуди информације о филмској дистрибуцији, публикацијама, ретроспективама (за 2011. годину, ретроспектива 61. Берлинског филмског фестивала биће посвећена Ингмару Бергману), библиотеци (с могућношћу преузимања каталога у .pdf формату). **Press** стране садрже информације о догађајима и фотографије са изложби и осталих дешавања. Иако неоптерећена количином материјала и мултимедијалним садржајима, презентација Немачке кинотеке на Интернету пружа све релевантне податке свакоме заинтересованом за рад и активности те установе.

**Andy Erickson, Jim Erickson, *CriticalPast.com*,
<<http://www.criticalpast.com/>> (13. XII 2010).**

Комерцијални сајт *CriticalPast.com* дело је тима људи из различитих области, стручњака за архивска истраживања, филма и интернетских професионалаца, све у намери прављења једног од највећих приватних „онлајн“ архива у свету. Колекције садржане у тој презентацији обухватају хиљаде сати видео-материјала, милионе фотографија, с тежњом непрекидног

раста. Филмски записи и фотографије преузимају се већином из извора америчких владиних агенција. Међутим, ту се може пронаћи видео-документарни материјал из читавог света, па тако и десетине записа из Србије, Београда и Југославије. Многи од 57.000 и више видео-клипова имају велику документарну вредност и представљају веома важне историјске изворе, који су сада, посредством тог сајта, свима бесплатно доступни на увид. Комерцијалност сајта, на првом месту, огледа се у томе што је дате видео-снимке, уз новчану надокнаду, могуће преузети у виду копије, или погледати у већој (full screen) резолуцији. Такође, испод сваког појединачног видеа отвара се више фотографија преузетих из тог видео-снимка, које се могу погледати и у већој резолуцији, али са рекламним натписом преко фотографије, што се такође може купити. Колекцију је могуће претраживати на два начина: прегледати снимке према декадама (од 1890. до 1990), или преко кључних речи помоћу машине за напредну претрагу. Сваки видео-запис садржи беспрекорно уредно организоване податке о садржају снимка, локацији, датуму, трајању, да ли је филм звучан, историјску позадину, али и тачно наведену одредницу одакле је снимак преузет, тј, где је похрањен оригинал. Регистровани корисници сајта имају могућност да сугеришу корекције, или додатне информације везане за сваки појединачни снимак. Без обзира на комерцијалну страну сајта, богатством материјала, дизајном сајта и одличном организовањем материјала *CriticalPast.com* представља незаобилазно складиште свим историчарима и љубитељима документарних историјских филмова.

filmarchives online, Finding Moving Images in European Collections, <<http://www.filmarchives-online.eu/>> (13. XII 2010).

Европски филмски „онлајн“ архив омогућава једноставан и бесплатан приступ каталогу информација из филмских архива широм Европе. У облику мултилингвалног Web портала омогућено је претраживање филмских дела према садржају, филмографским подацима и физичким одликама. Резултати претраге садрже податке о постојању и локацији материјала, те

детаље који омогућавају приступ. База података није усмерена на играни филм, већ пре на документарне и образовне филмове, филмске журнале, путописне, рекламне, научне, индустријске, експерименталне, спортске и анимиране филмове. Европски филмски „онлајн“ архив настао је као резултат рада у оквиру MIDAS пројекта (База података покретних слика за приступ и поновну употребу европских филмских колекција), који је покренут као пилот пројекат у склопу MEDIA Plus програма Европске комисије. Од почетка рада на пројекту 2006. године до јануара 2009. године, укључено је 18 институција и архива под вођством Холандског филмског института (DIF). Централни место сајта представља одељак Претрага покретних слика, што је, у ствари, веома напредна машина за претрагу базе, где је претраживање могуће у комбинацији веома различитих категорија, почевши од локације, преко кључних речи, наслова, личности, продукције, садржаја, места, звука, формата филма, боје, типа копије и сл. Поред тога што представља најобухватнију европску филмску базу која стално расте, тај пројекат је уједно одличан показатељ како се данас праве велики европски културни подухвати уз помоћ нових технологија.